

<http://physicsweb.org/article/news/4/7/6>

2000/07/19

سر مارک آلیفنت مرد

سر مارک آلیفنت [1] (یک ی از برجسته‌ترین دانش‌پیشه‌های استرالیا) در 98 ساله‌گی در کانبرا مرد. او پس از طی یک دوره‌ی کاری درخشان در بریتانیا و استرالیا، در 1971 فرمان‌دار استرالیا ی جنوبی شد. آلیفنت در جنگِ دومِ جهانی در پروژه‌ی منهن [2] برای ساختِ بمبِ اتمی هم کار کرد، اما بعداً یک ی از منتقدهای پرسروصدای سلاح‌های هسته‌ای شد. در استرالیا مرگِ او یک ی از خبرهای مهم تلقی شد.

آلیفنت در 1901 در آدلاید متولد شد. آن‌جا به دانش‌گاه رفت و در 1927 به دانش‌گاهِ کیمبریج [3] رفت. در کیمبریج با ایرنست رادرفُرد [4] در زمینه‌ی آزمایش‌های فیزیک هسته‌ای کار کرد. در 1937 عضو انجمن سلطنتی شد و به‌عنوان رئیس دانش‌کده به دانش‌گاه برمینگام رفت.

در برمینگام یک چهره‌ی کلیدی بسیاری از پیش‌رفت‌ها یی بود که طی جنگِ دومِ جهانی به‌دست آمد. در 1940 دو تا از اعضای گروه‌ش، جان رندیل [5] و هری بوت [6]، مگنیرونِ جدید ی اختراع کردند که برای بارآوری رادار حیاتی بود. آلیفنت در فهماندنِ اهمیتِ یادداشتِ فُرش-پایرلز [6] به دولتِ بریتانیا هم نقشِ مهم ی داشت. این یادداشت می‌گفت برای ساختِ بمبِ اتمی فقط مقدار نسبتاً کم ی اورانیم لازم است. او (هم‌راه با ایرنست لاُورنس [8]) در ایالات متحده هم نقشِ مشابه ی ایفا کرد. در واقع از 1943 در لُس آلامس [9] کار کرد.

بمبارانِ هیرُشیما و ناگازاکی آلیفنت را به‌شدت وحشت‌زده کرد، و او بعداً یک ی از بانی‌های حرکتِ صلحِ پوگواش [10] شد. در 1950 به استرالیا برگشت و به‌عنوان مدیرِ مدرسه‌ی پژوهشی علومِ فیزیکی، در تأسیس دانش‌گاهِ ملیِ استرالیا در کانبرا هم‌کاری کرد. دانش‌گاهِ ملیِ استرالیا پیش‌رفته‌ترین دانش‌گاهِ پژوهشیِ استرالیا شد، اما رویای آلیفنت

برای ساختن قوی‌ترین شتاب‌دهنده‌ی دنیا در کانبرا واقعی نشد. روی این ماشین بی‌رحمانه اسم آلفینت سفید [11] گذاشتند. آلفینت پس از بازنشسته‌گی در 1963، ارتباطش با دانش‌گاه ملی استرالیا را حفظ کرد، به مبارزه با قدرت هسته‌ای و سلاح‌های هسته‌ای ادامه داد، و از 1971 تا 1976 هم فرمان‌دار استرالیای جنوبی بود.

- [1] Sir Mark Oliphant
- [2] Manhattan
- [3] Cambridge University
- [4] Ernest Rutherford
- [5] John Randall
- [6] Harry Boot
- [7] Frisch-Peierls
- [8] Ernest Lawrence
- [9] Los Alamos
- [10] Pugwash
- [11] White Oliphant